

**Ю.О. Лісова**

*кандидат філологічних наук,*

*викладач*

*Житомирський державний університет імені Івана Франка*

**Соціокультурна компетенція – складова оволодіння іноземною мовою  
студентами немовних спеціальностей**

Сучасне полікультурне суспільство потребує спеціалістів з різних областей знань, готових до співпраці, здатних брати участь у міжкультурному спілкуванні. У зв'язку з цим перед вищою освітою постають завдання формування у студентів не лише професійної, а й загальнокультурної компетенцій.

Важливу роль у цьому контексті відіграє соціокультурна компетенція, яка, поруч із мовною, мовленнєвою, компенсаторною і навчальною [2], входить до переліку вимог до рівня оволодіння студентами навчальної дисципліни «Іноземна мова».

Соціокультурна компетенція передбачає збільшення об'єму знань із соціокультурної специфіки країн мови, що вивчається. Це передбачає формування **знань**:

- краєзнавчого характеру (культурних реалій та їх значень);
- про важливі культурні цінності країни, мова якої вивчається;
- про наявність культурологічних лакун і безеквівалентних одиниць в іноземній мові;
- формул мовленнєвого спілкування, які реалізують певний комунікативний намір;
- формул мовленнєвого етикету, правил їх використання залежно від соціокультурного контексту спілкування (сфера / ситуація спілкування, реєстр спілкування, соціальні ролі комунікантів);

- соціокультурних стереотипів мовленнєвої і немовленнєвої поведінки різних соціальних і вікових груп у рідній культурі й культурі, що вивчається.

Сформовані таким чином знання реалізуються в **умінні** студентами:

- аналізувати, зіставляти, класифікувати, систематизувати, узагальнювати інформацію про свою й іншомовну країни;
- пояснювати смисл культурних реалій рідною та іноземною мовами, використовувати їх у мовленні;
- розуміти смисл безеквівалентних одиниць, перекладати їх рідною мовою;
- заповнювати лакуни, використовуючи компенсаторні уміння;
- використовувати формули мовленнєвого етикету залежно від комунікативної ситуації;
- організовувати свою вербальну і невербальну поведінку з урахуванням соціальних ситуацій спілкування відповідно до норми мовленнєвої поведінки носіїв мови в аналогічних ситуаціях[2].

Формування зазначених знань і умінь забезпечуватимуть підручники і навчальні посібники, побудовані за принципом максимальної насиченості країнознавчим матеріалом (див. напр. Александровская Е.Б. [1]), де,окрім інформаційних текстів, деякі лексичні одиниці й граматичні вправи, корпус прикладів також містять країнознавчу інформацію. Ілюстративний матеріал (фотографії, карти) значною мірою сприяє формуванню фонових знань, необхідних для адекватної комунікації з носіями мови. Проте зазначимо, що країнознавча інформація, отримана книжковим шляхом, поза мовним середовищем, засвоюється з великими труднощами. Викладачеві варто постійно звертати увагу студентів на такого типу відомості й контролювати їх засвоєння.

## Література

1. Александровская Е.Б. Учебник французского языка LeFrançais.ru / Е.Б. Александровская, Н.В. Лосева. – М.: ООО «Издательство «Нестор Академик», 2007. – 415 с.
2. Сотникова С.А. Проект программы обучения иностранным языкам студентов неязыковых факультетов [Электронный ресурс] / С.А. Сотникова // Вестник Кузбасской государственной педагогической академии. – Режим доступа : <http://vestnik.kuzspa.ru/articles/12/>